

פתיחה לפרק "קדשי קדשים"

(ויקרא ה, טו)

"נָפֵשׁ כִּי תִמְעַל מֵעַל וְחִטָּאָה בְּשִׁגְגָה מִקְדָּשֵׁי ה'..."

או שמא אף כשהקרבת נפסל בעת עיקר העבודה בו. ועוד, האם ישנו דין מעילה אף בקדשים שעבודתם נעשתה במחשבה הפוסלת אותם, אם במחשבת חוץ לזמנם ואם במחשבת חוץ למקומם.

בכלל "קדשי ה'" הם הקרבנות העומדים להקרבה לגבוה. ואולם, משעה שהוקרבו ובשרם מותר לכהנים, אין הם עוד בכלל זה, ואין בהם עוד דין מעילה. ומעתה יש לברר מאימתי יצא בשר קדשי הקדשים מידי מעילה. עוד בכלל "קדשי ה'" הם "קדשים קלים", שלאחר שנזרק דמם – יש בהם חלק העולה למזבח, ומעתה אף בהם יש לברר מאימתי מתחיל דין מעילה.

כיון שזריקת הדם קובעת לענין דין המעילה, עולות שאלות נוספות: מה דין הקרבן (הן בקדשי הקדשים והן בקדשים קלים) לענין המעילה כאשר הבשר או האימורים והדם יצאו מהעזרה לפני זריקת הדם – האם זריקת בנסיבות שכאלה, אף היא נחשבת כקובעת דין מעילה.

מן הנאמר בתורה למדים אנו כי אין דין המעילה נוהג אלא בנהנה מדברי הקדש המוגדרים כ"קדשי ה'". הגדרה זו כוללת את הקדשים העולים על המזבח להקרבה ("קדשי מזבח") וכן את הקדשים שאינם קרבים כשלעצמם, אלא מוקדשים בין לצורך תיקון המקדש ובין לצורך קרבנותיו לכשיפדו ויביאו בדמיהם קרבנות ("קדשי בדק הבית").

אכן, מתוך הגדרה כוללת זו "קדשי ה'", עולה סדרת שאלות. האם אף קדשים שנפסלו להקרבה לפני שנזרק דמם על המזבח הינם עדיין בכלל "קדשי ה'" ויש בהם דין מעילה. שהרי מן הצד האחד, אין בהם עוד קדושה לענין הקרבתם על המזבח, ואולם מן הצד האחר, אין פסול זה אלא לגבי הקרבה, בעוד שהם כשלעצמם יש בהם קדושה, לענין דין המעילה בהם.

ואף בדיון המתעורר בדין הקדשים שנפסלו, יש מקום להבחנות מדוקדקות היאך היה פסול זה: האם דין מעילה ינהג רק כאשר עיקר העבודה בקרבן נעשתה בהכשר ורק לאחר מכן הוא נפסל,